

Várvölgy átépített gótikus temploma

2010 március 06. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

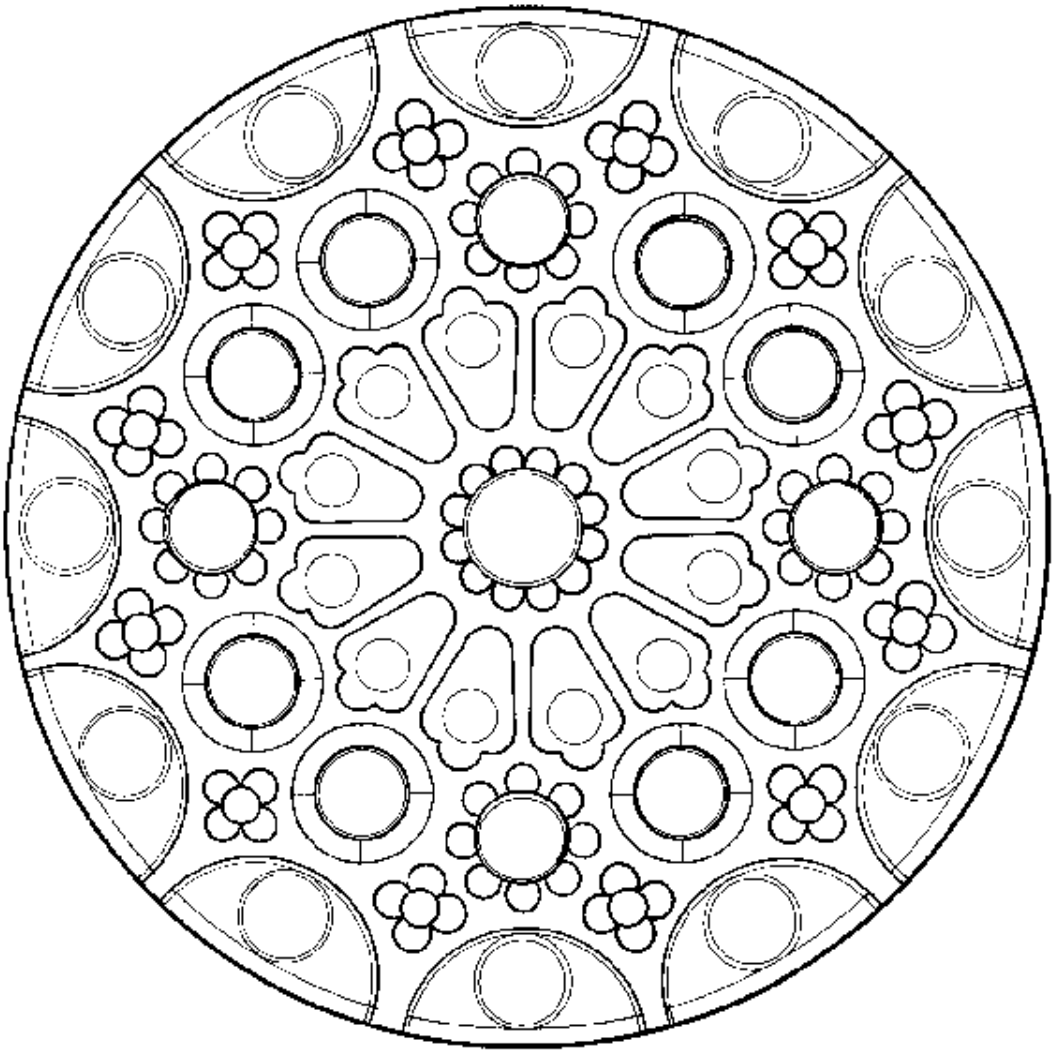
- 0

Értékelés kiválasztása Még nincs értékelve

Mérték

Magyar Nemzet szombati magazinjának egyik legérdekesebb sorozatát közöljük le folytatásokban, melyben a remek Ludwig Emil megmutatja nekünk a rejt?zköd? Magyarország eldugott kincseit, melyek mellett sokszor figyelmetlenül elhaladunk a mindennapi rohanó életünk során. Vigyázzunk ezekre a páratlan kincsekre, hiszen ezek a kincsek alappillérei szeretett Hazánknak.

Zalaszántó község és a három Lesence nev? település között félúton, a Keszthelyi-hegység északi lábánál fekszik a kies Várvölgy. A helynév a közelben romladozó XIII. századi Tátika és Rezi várakra utal, ám ebben a formában hiába keresnénk a múlt századinál régebbi regiszterekben: a középkori eredet? Zsid falu lakói 1943-ban kérelmezték a névváltoztatást.
A két falurészb?l összeolvadt település már a XIV. század elején egyházas hely volt. Egy 1428-ban kelt oklevél Krisztus Teste (Corpus Christi) -kápolnáról is említést tesz a templom mellett. Úgy látszik, a portyázó törökök nem akadtak az eldugott helyen lév? település nyomára, mert 1550-ben m?köd? plébániaként írják össze Zsidet, és a XVII. században is csupán javíttatni kellett – két ízben – a templomot kegyurasága, a gy?ri káptalan által.

A középkori templom alaprajza és leírása az 1886-ban készült mérnöki felvételen maradt meg. A 22 méter bels? hosszúságú, végig azonos – öt méter – szélesség? épület háromszakaszos: a tíz méter hosszú hajó nyugati végéhez el?csarnok, keleti oldalához sz?kület nélküli szentély kapcsolódik. A nyolcszög három oldalával záródó szentély a sarkokon és a boltszakaszokkal szemközt támpilléres. Az el?csarnok fölött torony állt, a hajót dongaboltozat fedte, a diadalíven túl gótikus, bordás keresztboltozatot jelöl a rajz.
1899-ben került sor az alsózsidi középkori templom tervbe vett átépítésére. A kor szellemének megfelel?en stilizáló, romantikus ízlésben készült renoválás eredménye látható ma is. A nyugati homlokzat elé magasodó torony nyolcszöglet?, hegyes gúlasisakkal, a hajót kétoldalt kápolnákkal b?vítették ki és újraboltozták. A szentély déli oldalán kisméret?, sokszög? kápolna nyílik, észak fel?l új sekrestye készült, amelynek bejárata mellett, a falban szerencsésen megmaradt a XIV. századból származó k? szentségház. Szintén középkori a déli falban lév? csúcsíves kett?s papi ülés, s t?le keletre a kicsiny, szamárhátíves fali fülke. A templom nagy érték? gótikus harangja 1524-ben készült.
A várvölgyi templom átalakítása ugyan m?emléki – örökségvédelmi – szempontból alapjában hibás, hiszen elbontottak és elfedtek eredeti épületrészeket, az épület összképe mégis inkább szemrevaló, mintsem bántó. A

Koppány Tibor szavaival „mozgalmas tömeg? küls? romantikus részletei” elfeledtetik a középkori elemek hiányát. A történteket a XIX. század végi Magyarország eldugott falujába kell helyeznünk, s nem szabad a XX. század végi m?emléki regulák alapján elítélnünk. Sajnos az utóbbi néhány évben ennél gorombább szakmai mellényúlásoknak is tanúi lehettünk.
A község fels?zsidi temet?jében lév? barokk kápolnát 1799-ben építtette Német Péter Zala vármegyei ispán, a f?utca keleti szélén pedig gazdagon díszített, faragott kálvária látható, a kereszt tövében bánatos k?szentek csoportjával. Az el?bbit 1866-ban és 1898-ban renoválták, az utóbbit éppen ottjártunkkor, február elején javítgatták. Várvölgy els? és második világháborús h?si halottainak tragikusan hosszú névsora a templom falán lév? táblán és a templomkertben álló obeliszken olvasható.

Ludwig Emil, mno.hu

Ajánló